

Journal Pre-proof

Artificial Intelligence in Psychotherapy: Inevitable Evil or Developmental Evolution? Complementation or Parallel Universe?

DOI: <https://doi.org/10.22365/jpsych.2025.029>

To appear in: Psychiatriki Journal

Received date: 29 October 2025

Accepted date: 31 October 2025

Please cite this article as: Ioannis Michopoulos, Artificial Intelligence in Psychotherapy: Inevitable Evil or Developmental Evolution? Complementation or Parallel Universe?, Psychiatriki (2025), doi: <https://doi.org/10.22365/jpsych.2025.029>

This is a PDF file of an article that has undergone enhancements after acceptance, including the addition of a cover page and metadata, as well as formatting for improved readability. Still, it is not yet the definitive version of record. This version will undergo additional copyediting, typesetting, and review before it is published during the production process; errors may be discovered that could affect the content, and all legal disclaimers that apply to the journal pertain.

EDITORIAL

Artificial Intelligence in Psychotherapy: Inevitable Evil or Developmental Evolution? Complementation or Parallel Universe?

"This is an artificial intelligence chatbot and not a real person. Treat everything it says as fiction. What is said should not be considered facts or advice," these are the first words that Gharacter.Ai, a counseling chatbot, says to those who turn to it for help.

Is it common for humans to turn to machines for psychotherapy? We do it for most of our daily lives, often taking it for granted. In fact, we often prefer to interact with algorithms rather than other homo sapiens. Is it just as easy or efficient to seek help from machines for mental health issues? The global market for chatbots for mental health and therapy was worth \$1.37 billion in 2024 and is expected to reach approximately \$2.38 billion by 2034, growing at a compound annual growth rate (CAGR) of 5.7% from 2024 to 2034.¹ Griefbots, AI machines that help our deceased relatives continue their "presence" with us, are also on the rise.²

What are the characteristics of chatbots that are becoming increasingly sought after? They are immediately accessible at any time 24 hours a day, synthesize all human knowledge on the subject in the optimal combination, are fully accepting and non-judgmental, and are designed to ally with the user and keep them in touch. And they are clearly cheaper.³ The increasing demand for psychotherapy, in contrast to the reduced availability of therapists (especially in the public sector), implies long waits and worsening of symptoms.⁴ The existence of "therapists" who are ready at any time, do not get tired, and can listen and encourage, sounds like a promising solution.⁵ What does it matter if they are not human? For some, this is still a guarantee of independence, objectivity, and protection from the adverse effects of the therapeutic relationship (dependence, guidance, eroticization, aggression). How effectively can a chatbot play the role of a therapist? Can it keep the conversation interesting, but can it keep the boundaries? Can it understand when the conversation is getting off track? AI tries to keep the user engaged, just as our algorithm suggests something that appeals to us on social media.⁶ Is this therapeutic?

Can the absence of human contact and closeness be compensated for? Some patients struggle with this very component of psychotherapy, human interaction. Chatbots are based on the most likely linguistic sequence. Can they manage and recognize emotions? However, AI's ability to recognize emotions and facial expressions is constantly improving.⁷ AI is already better than humans in verbal and non-verbal tests and has conquered areas where it was inferior just a few years ago (it has won the strategy game Go, and it recognizes more cats in photos).⁷ Regarding psychotherapy, there are controlled studies from Japan, Australia, Europe, and the USA that show good therapeutic results in specific conditions (depression, obsessive-compulsive disorder) with AI therapy alone or in a hybrid model⁸⁻¹⁰ or in issues related to psycho-education.⁵ However, there are also reports of worsening suicidality.¹¹

But what are the characteristics of a non-human therapeutic relationship? Is there empathy? What does a chatbot mean when it says, "I understand you"? What does a human therapist mean when they say, "I understand you"? How does a human feel when talking to a non-human? Is there transference? What kind of transference is it?¹² If transference to a human therapist is towards the other, transference to an AI therapist will be towards the big Other? If transference is inherent in the human interface, how will it be shaped for the next generation of people, who are growing up in a digital world from the ground up, touching their mobile phones more than other people?

But when we talk about a chatbot, are we talking about a therapist or a tool?¹³ How is it different from an MRI scanner? Is our relationship competitive, or can it be used as a tool?

Can AI be trained and respond to requests, as a specific therapist would respond and be his assistant? (If we consider that it can be trained and write like Shakespeare, the answer is probably yes).

Are there ethical issues? An AI therapy has the biases of the database on which it is based (what biases do human therapists have?). Ethics, however, follow the changes in society; they do not shape them. There are already AI influencers with thousands of followers, AI actors with their own fans, and AI artistic works that are not easily (or at all) distinguishable from human ones. What if they do not contain a “soul deposit” like the latter?

Is AI therapy safe? Is there a privacy issue like human therapists? It is unlikely (for now) that two therapeutic chatbots will gossip about their patients, but we all know what data leaks and cyberattacks on computer networks mean.

I started writing this text to highlight the disadvantages of AI therapy compared to the psychotherapy we learned in the 20th century. As I wrote, one by one, the disadvantages seemed not to be much different from those that appear in traditional psychotherapy. The only argument that remains is that the things that are exchanged between people are more complete, stronger, and more permanent. Not because the therapy is perfect (quite the opposite), but because they also occur at a level of unspoken, emotional interaction. At this stage, AI therapy has obvious flaws. In the future, it may be perfected, but again, a human “good enough therapist” may be better for us.

Ioannis Michopoulos

Second Department of Psychiatry, School of Medicine,

National and Kapodistrian University of Athens, “Attikon” General Hospital

First Department of Psychiatry, School of Medicine, National and Kapodistrian University of

Athens, Aiginiteio Hospital, Department of Cognitive Psychotherapies

Hellenic Society of Cognitive Psychotherapies, Athens, Greece

<https://doi.org/10.22365/jpsych.2025.029>

Received 29 October 2025 / Published Online 20 December 2025

References

1. Chatbots For Mental Health And Therapy Market Report By 2034 [Internet]. [cited 2025 Oct 19]. Available from: <https://www.precedenceresearch.com/chatbots-for-mental-health-and-therapy-market>
2. Jiménez-Alonso B, Brescó de Luna I. Griefbots. A New Way of Communicating With The Dead? *Integr Psychol Behav Sci* 2023, 57:466-481, doi: 10.1007/s12124-022-09679-3
3. Bloch-Atefi A. Balancing Ethics and Opportunities: The Role of AI in Psychotherapy and Counseling. *Psychother Couns J Aust* [Internet]. 2025 Mar 2 [cited 2025 Oct 12];13(1). Available from: <https://pacja.org.au/article/129884-balancing-ethics-and-opportunities-the-role-of-ai-in-psychotherapy-and-counselling/stats/30/downloads>

4. My AI therapist got me through dark times [Internet]. 2025 [cited 2025 Oct 12]. Available from: <https://www.bbc.com/news/articles/ced2ywg7246o>
5. Swartz HA. Artificial Intelligence (AI) Psychotherapy: Coming Soon to a Consultation Room Near You? *Am J Psychother* 2023, 76:55-56, doi: 10.1176/appi.psychotherapy.20230018
6. Harari YN. BizCommerce. [cited 2025 Oct 12]. Nexus // A brief history of information networks from the stone age to the age of artificial intelligence -. Available from: <https://www.politeianet.gr/el/products/9786182230701-gioubal-noe-xarari-alexandreia-Nexus-sklhrodeth-ekdosh-mia-sudomh-istoria-ton-diktuon-plhroforion-apo-thn-epoxh-tou-lithou-mexri-thn-epoxh-ths-texnhths-nohmosunhs>
7. G SK, Sathish A. Intelligent emotion sensing using BERT BiLSTM and generative AI for proactive customer care. *Sci Rep* 2025,15:34192, doi: 10.1038/s41598-025-15501-y
8. Furukawa TA, Tajika A, Toyomoto R, et al. Cognitive behavioral therapy skills via a smartphone app for subthreshold depression among adults in the community: the RESILIENT randomized controlled trial. *Nat Med* 2025, 31:1830-1839, doi: 10.1038/s41591-025-03639-1
9. Karyotaki E, Efthimiou O, Miguel C, et al. Internet-Based Cognitive Behavioral Therapy for Depression: A Systematic Review and Individual Patient Data Network Meta-analysis. *JAMA Psychiatry* 2021, 78:361-371, doi: 10.1001/jamapsychiatry.2020.4364
10. Imai H, Tajika A, Narita H, et al. Unguided Computer-Assisted Self-Help Interventions Without Human Contact in Patients With Obsessive-Compulsive Disorder: Systematic Review and Meta-analysis. *J Med Internet Res* 2022, 24:e35940, doi: 10.2196/35940
11. Simon GE, Shortreed SM, Rossom RC, et al. Effect of Offering Care Management or Online Dialectical Behavior Therapy Skills Training vs Usual Care on Self-harm Among Adult Outpatients With Suicidal Ideation: A Randomized Clinical Trial. *JAMA* 2022, 327:630-638, doi: 10.1001/jama.2022.0423
12. Holohan M, Buyx A, Fiske A. Staying Curious With Conversational AI in Psychotherapy. *Am J Bioeth* 2023, 23:14-16, doi: 10.1080/15265161.2023.2191059
13. Sedlakova J, Trachsel M. Conversational Artificial Intelligence in Psychotherapy: A New Therapeutic Tool or Agent? *Am J Bioeth* 2023, 23:4-13, doi: 10.1080/15265161.2022.2048739

ΑΡΘΡΟ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Η Τεχνητή Νοημοσύνη στην ψυχοθεραπεία:

Αναπόφευκτο κακό ή αναπτυξιακή εξέλιξη; Σύμπλευση ή παράλληλο σύμπαν;

«Αυτό είναι ένα chatbot τεχνητής νοημοσύνης (AI) και όχι ένα πραγματικό πρόσωπο. Αντιμετωπίστε όλα όσα λέει ως μυθοπλασία. Αυτά που λέγονται δεν πρέπει να θεωρούνται γεγονότα ή συμβουλές», αυτά είναι τα πρώτα λόγια που το Gharacter.AI ένα chatbot συμβουλευτικής, λέει σε αυτούς που απευθύνονται σε εκείνο για βοήθεια.

Είναι συχνό οι άνθρωποι να απευθυνόμαστε σε μηχανές για ψυχοθεραπεία; Το κάνουμε, άλλωστε για τα περισσότερα στοιχεία που απαρτίζουν την καθημερινότητά μας, πολλές φορές θεωρώντας το αυτονόητο. Αρκετές φορές μάλιστα, προτιμούμε την επαφή μας με αλγορίθμους παρά με άλλους homo sapiens. Είναι το ίδιο εύκολο ή αποδοτικό να αναζητούμε βοήθεια από μηχανές σε θέματα ψυχικής υγείας; Το μέγεθος της παγκόσμιας αγοράς chatbots για την ψυχική υγεία και τη θεραπεία αντιπροσώπευε 1,37 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ το 2024 και αναμένεται να φτάσει περίπου τα 2,38 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ έως το 2034, αυξανόμενο με σύνθετο ρυθμό ανάπτυξης (CAGR) 5,7% από το 2024 έως το 2034¹ Αυξανόμενη είναι και η χρήση των griefbots, μηχανών τεχνητής νοημοσύνης (AI) που βοηθούν να συνεχίσουν οι νεκροί μας την «παρουσία» τους μαζί μας.²

Ποια είναι τα χαρακτηριστικά που έχουν τα chatbots και γίνονται όλο και πιο περιζήτητα; Είναι άμεσα προσβάσιμα ανά πάσα στιγμή όλο το 24ωρο, συνθέτουν όλη την ανθρώπινη γνώση γύρω από το θέμα με τον βέλτιστο συνδυασμό, αποδέχονται πλήρως και δεν κρίνουν, και είναι φτιαγμένα να συμμαχούν με τον χρήστη και να τον διατηρούν σε επαφή. Και σαφώς είναι φθηνότερα.³ Η όλο και μεγαλύτερη ζήτηση για ψυχοθεραπεία, σε αντιδιαστολή με τη μειωμένη δυνατότητα για θεραπευτές (ειδικά στον δημόσιο τομέα) συνεπάγεται μεγάλες αναμονές και επιδείνωση των συμπτωμάτων.⁴ Η ύπαρξη «θεραπευτών» που βρίσκονται έτοιμοι ανά πάσα στιγμή, δεν κουράζονται, και μπορούν να ακούνε και να ενθαρρύνουν, ακούγεται σαν μια πολλά υποσχόμενη λύση.⁵ Τι πειράζει κι αν δεν είναι άνθρωποι; Ίσα-ίσα, αυτό για κάποιους αποτελεί εχέγγυο ανεξαρτησίας, αντικειμενικότητας και προφύλαξης από τις ανεπιθύμητες ενέργειες της θεραπευτικής σχέσης (εξάρτηση, καθοδήγηση, ερωτικοποίηση, επιθετικότητα). Πόσο καλά μπορεί ένα chatbot να παίξει το ρόλο του θεραπευτή; Μπορεί να κρατήσει το ενδιαφέρον, αλλά μπορεί να κρατήσει τα όρια; Μπορεί να καταλάβει πότε η συζήτηση εκτροχιάζεται; Η AI προσπαθεί να κρατήσει τον χρήστη στη συζήτηση, όπως και ο αλγόριθμος μας προτείνει κάτι που μας ελκύει στα social media.⁶ Είναι αυτό θεραπευτικό;

Η απουσία της ανθρώπινης επαφής και εγγύτητας μπορούν να αναπληρωθούν; Υπάρχουν ασθενείς που δυσκολεύονται με αυτό ακριβώς το συστατικό μιας ψυχοθεραπείας, την ανθρώπινη αλληλεπίδραση. Τα chatbots βασίζονται στην πιθανότερη γλωσσική αλληλουχία, μπορούν, όμως, να διαχειριστούν και να αναγνωρίσουν συναισθήματα; Η δυνατότητα της AI να αναγνωρίζει συναισθήματα και εκφράσεις του προσώπου βελτιώνεται συνεχώς.⁷ Η AI είναι ήδη καλύτερη από τον άνθρωπο σε δοκιμασίες που δεν βασίζονται στο λόγο και έχει κατακτήσει πεδία στα οποία ήταν υποδεέστερη μόλις λίγα χρόνια πριν (έχει νικήσει στο παιχνίδι στρατηγικής γκο, αναγνωρίζει περισσότερες γάτες σε φωτογραφίες κ.ά.)⁸ Όσον αφορά στην ψυχοθεραπεία, υπάρχουν ελεγχόμενες μελέτες από την Ιαπωνία, Αυστραλία, Ευρώπη και ΗΠΑ που δείχνουν καλά θεραπευτικά αποτελέσματα σε συγκεκριμένες καταστάσεις (κατάθλιψη, ιδεοψυχαναγκαστική διαταραχή) με την θεραπεία AI, μόνη ή σε υβριδικό μοντέλο⁸⁻¹⁰ ή σε ζητήματα που αφορούν την ψυχο-εκπαίδευση.⁵ Υπάρχουν αντίθετα, και αναφορές για επιδείνωση της αυτοκτονικότητας.¹¹

Ποια είναι, όμως, τα χαρακτηριστικά μιας μη ανθρώπινης θεραπευτικής σχέσης; Υπάρχει ενσυναίσθηση; Τι εννοεί ένα chatbot όταν λέει «σε καταλαβαίνω»; Τι εννοεί ένας άνθρωπος-θεραπευτής όταν λέει «σε καταλαβαίνω»; Πώς νιώθει ένας άνθρωπος όταν μιλά σε μη-άνθρωπο; Υπάρχει μεταβίβαση; Τι είδους είναι αυτή;¹² Αν η μεταβίβαση σε έναν άνθρωπο θεραπευτή είναι απέναντι στον άλλο, η μεταβίβαση σε έναν AI θεραπευτή θα είναι απέναντι στον μεγάλο Άλλο; Αν η μεταβίβαση είναι ίδιον της ανθρώπινης διεπαφής, πώς αυτή θα διαμορφωθεί για τους ανθρώπους της επόμενης γενιάς, που αναπτύσσονται εξ αρχής σε έναν ψηφιακό κόσμο, αγγίζοντας περισσότερο το κινητό τους τηλέφωνο, παρά άλλους ανθρώπους;

Όταν, όμως, μιλάμε για ένα chatbot, μιλάμε για έναν θεραπευτή ή για ένα εργαλείο;¹³ Σε τι διαφέρει από ένα μαγνητικό τομογράφο; Είναι η σχέση μας ανταγωνιστική ή μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν εργαλείο; Μπορεί η AI να εκπαιδευτεί και να απαντά στα αιτήματα, όπως θα απαντούσε ένας συγκεκριμένος θεραπευτής και να είναι ο βοηθός του; (αν σκεφτούμε ότι μπορεί να εκπαιδευτεί και να γράφει σαν τον Σαίξπηρ, η απάντηση είναι μάλλον καταφατική).

Υπάρχουν ηθικά ζητήματα; Μία AI θεραπεία έχει τις προκαταλήψεις που έχει η βάση δεδομένων στην οποία βασίζεται (οι άνθρωποι θεραπευτές ποιες προκαταλήψεις έχουμε;). Η ηθική, όμως, ακολουθεί τις αλλαγές σε μια κοινωνία, δεν τις διαμορφώνει. Υπάρχουν, ήδη, AI influencers με χιλιάδες ακολούθους, AI ηθοποιοί με δικούς τους θαυμαστές και AI καλλιτεχνικά έργα που δεν ξεχωρίζουν εύκολα (ή και καθόλου) από τα ανθρώπινα. Τι κι αν δεν περιέχουν «κατάθεση ψυχής» όπως τα τελευταία.

Είναι ασφαλής η θεραπεία AI; Υπάρχει θέμα απορρήτου αντίστοιχο με τους ανθρώπους-θεραπευτές; Είναι απίθανο (προς το παρόν) δύο θεραπευτικά chatbots να κουτσομπολεύουν τους ασθενείς τους, αλλά όλοι γνωρίζουμε τι σημαίνει διαρροή στοιχείων και κυβερνο-επίθεση σε δίκτυα υπολογιστών.

Ξεκίνησα να γράφω αυτό το κείμενο με σκοπό να αναδείξω τα μειονεκτήματα της AI θεραπείας απέναντι στην ψυχοθεραπεία που μάθαμε τον 20^ο αιώνα. Όσο έγραφα, ένα-ένα τα μειονεκτήματα φαινόταν να μην διαφέρουν ιδιαίτερα από αυτά που εμφανίζονται και στην παραδοσιακή ψυχοθεραπεία. Το μόνο επιχείρημα που μένει, είναι ότι τα πράγματα που διαμείβονται μεταξύ των ανθρώπων είναι πιο πλήρη, πιο δυνατά και πιο μόνιμα. Όχι γιατί η θεραπεία είναι τέλεια (το αντίθετο μάλιστα), αλλά γιατί συμβαίνουν και σε ένα επίπεδο άρρητης, συναισθηματικής αλληλεπίδρασης. Στην παρούσα φάση, η AI θεραπεία έχει εμφανείς ατέλειες. Στο μέλλον πιθανόν να τελειοποιηθεί, αλλά και πάλι, ίσως είναι καλύτερος για εμάς ένας άνθρωπος «αρκετά καλός θεραπευτής».

Ιωάννης Μιχόπουλος

*Β΄ Ψυχιατρική Κλινική, Ιατρική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο
Αθηνών, ΠΓΝ «Αττικόν»*

*Α΄ Ψυχιατρική Κλινική, Ιατρική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο
Αθηνών, Αιγινήτειο Νοσοκομείο, Τμήμα Γνωσιακών Ψυχοθεραπειών
Ελληνική Εταιρεία Γνωσιακών Ψυχοθεραπειών*

<https://doi.org/10.22365/jpsych.2025.029>

Παραλήφθηκε 29 Οκτωβρίου 2025/ Δημοσιεύθηκε Διαδικτυακά 20 Δεκεμβρίου 2025